

NACIĄGNAĆ (15) *vb pf*

a jasne.

inf naciągnąć (6). ◇ *fut 3 sg* naciągnie (1). ◇ *3 pl* naciągną (1). ◇ *praet 3 sg m* naciągnął (2). ◇ *3 pl m pers* naciągnęli (3). ◇ *imp 2 sg* nacięgni (1). ◇ *part praet act* naciągnąwszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. Ciągnąc napiąć, naprężyć, rozprostować (10) :

a. O mięśniach i stawach (4) :

naciągnąć co (2): tedy baba ma z pilnością o thym praczować iżby mogła onę drugą nożkę naciągnąć *FalZioł* V 21c, V 22a.

Szereg: »naciągnąć a rozprościć« (1): baba ma łie około tego łtarać, iżeby nożki dziecięce naciągnąć á rozprościć *FalZioł* V 22a.

α. O nastawianiu zwichnięć (2) :

naciągnąć czego (1): członek wywiniony/ nąciągnąwszy go záłyę włtaw gdzie ma być *SienLek* 150.

naciągnąć co (1): Nącięgni nogę wywinioną záś iáko byłá *SienLek* 174.

b. O cięciwie łuku; arcum intendere Vulg, Mącz (5) : Arcum intendere [...], Nąciągnąć/ nąpiąć ná cięciwę włóżyć. *Mącz* 445a.

W przen [co] (4) :

W porównaniu (1): Y nąciągnęli ięzyk łwoj [*extenderunt linguam suam*]/ rownie iáko łuk omyłności *Leop Ier* 9/3.

Zwrot: »naciągnąć łuk« [*szyk zmienny*] (3): oto grzełznici nąciągnęli [!] łuk łwoy [*intenderunt arcum*] [...] aby włtrzelali w taiemności ludzie dobrego łercza. *WróbZołt* 10/3, D5v; *RejPs* 16.

c. O strojeniu instrumentu strunowego (1) :

[*Zwrot*: »strony naciągnąć«: Kiedy iedná/dwie álbo kilka łtron na lutni nie łtroyné/ łácno ié według drugich nąciągnąć y náłtroić *SolikZiem* Bv.

Szereg: »naciągnąć i nastroić«: *cf Zwrot.*]

W przen (1) :

Zwrot: »naciągnąć [*na co*] strony« (1): Iełli nąciągnął ná dumę Phrygiyłką Połłufzne łtrony [...]. Iełli Doryckie záczył łiebie *KlonZal* D4v.

2. Ciągnąc za sznur naczepać wody ze studni [*czego*] (1) :

Zwrot: »naciągnąć wody« (1): nąciągnął wody [*hausit aquam*] łnami/ á nápogył nam owce. *Leop Ex* 2/19, [*Nah* 3/14 (*Linde*)].

3. Ciągnąc wydłużyć; w przen [*czego*] (1) :

Szereg: »naciągnąć i nakrzywić« (1): Stárac yełł przypowyełć/ iż piłmo łwyęte wołkowy nos ma/ ktorego káždy może nącyągnąć y nákrzywić yáko chce. *KromRozm I* M3v.

4. Poprawić pion budynku; w przen [*co ku czemu*] (1) : włzyłcy to mowimy/ że Połłká ku wpádku łye chyli: ále iákoby ią nąciągnąć ku kłobie pierrwłzey/ łrebbe by nam ku temu/ onych łtárych Łykurgow *OrzRozm* D2.

5. Tendencyjnie zinterpretować [*co na co*] (1) :

W porównaniu (1): Prokuratorowie nález prawo/ [...] ná wżyftkie choć przeciwne caufi/ iáko wołkowego nołá náciągną *PowodPr* 64. [*Cf znac.* 3.].

6. Podnieść nasilenie głosu [czego] (1) : Intendere vocem, Náciągnąć głófu/ to yeft wyższey podnieść/ głósem wołać. *Mącz* 445a.

Synonimy: **1.** napiąć; **c.** nastroić; **2.** naczepać.

Formacje współrdzenne cf CIĄGNAĆ.

Cf **1. NACIĄNIENIE, NACIĄNIONY**

KW